

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД
ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ»
на 2023 рік**

Затверджено:

рішення Вченої ради КЗВО
«Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»
від 30.12.2022, протокол № 9

Введено в дію:

наказ КЗВО «Одеська академія
неперервної освіти Одеської обласної
ради»
від 30.12.2022 № 01-2/340 ОД

Одеса 2022

І. ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації «Психолого-педагогічний супровід інклюзивного навчання»
Напрям програми	Підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю: 016. Спеціальна педагогіка
Цільова аудиторія	Працівники психологічної служби системи освіти
Обсяг програми в год/ тривалість навчання	30 год /3 дні
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Форма підвищення кваліфікації	Очна форма підвищення кваліфікації в режимі on-line
Розробник(и) / укладачі програми	Заварова Наталія Володимирівна, старший викладач кафедри психології, соціальної роботи та інклюзивної освіти
Місце реалізації програми	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, провулок Нахімова, 8
Вартість/ безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для слухачів курсів надаються безоплатно (виняток: педагоги приватних закладів, педагоги закладів освіти інших областей, викладачі ВНЗ I-II рівня акредитації, які не підпорядковуються МОН або мають подвійне підпорядкування)
Строки реалізації програми	2023 рік
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації

ІІ. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність даного курсу полягає в необхідності підготовки працівників психологічної служби системи освіти до роботи в інклузивному освітньому середовищі в контексті сучасного розуміння інклузивної освіти, змін в українському законодавстві, виконання державою основних міжнародних зобов'язань.

У законі України «Про освіту» закріплене право на «здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами з урахуванням індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також забезпечення виявлення та усунення факторів, що перешкоджають реалізації прав і задоволенню потреб таких осіб у сфері освіти». Відповідно до цього, держава забезпечує підготовку фахівців для роботи з особами з особливими освітніми потребами на всіх рівнях освіти.

Метою навчальної програми є формування компетентностей працівників психологічної служби системи освіти, необхідних для ефективної роботи в інклузивному освітньому середовищі відповідно до існуючого нормативно-правового забезпечення та сучасного розуміння інклузивного навчання.

Нормативною базою визначення змісту навчально-тематичного плану підвищення кваліфікації працівників психологічної служби системи освіти є Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про позашкільну освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Перелік компетентностей, які будуть удосконалюватися/набуватися:

- компетентність у сфері міжнародного та національного законодавства – усвідомлене розуміння основних положень інклузивної освіти, механізмів забезпечення інклузивної освіти у міжнародних документах і національному законодавстві, усвідомлення переваг інклузивного навчання в контексті сучасного суспільного світогляду на забезпечення безбар'єрного освітнього простору для особливих дітей;

- компетентність у сфері концептуальних засад інклюзивної освіти – знання та розуміння концепцій і принципів інклюзивної освіти, розуміння широкого контексту інклюзивної освіти як освіти для усіх без винятку, уміння проявляти толерантне ставлення до осіб з особливими освітніми потребами на основі поваги до індивідуальних особливостей та недопущення дискримінації;
- компетентність у сфері організації освітнього процесу в закладі освіти – володіння сучасними підходами до організації освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти, вміння спільно працювати та злагоджено взаємодіяти з іншими працівниками та батьками, зокрема з батьками дітей з особливими освітніми потребами, вміння планувати та ефективно реалізувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу закладу освіти;
- компетентність щодо закономірностей та вікових особливостей дітей, у тому числі дітей з особливими освітніми потребами – знання закономірностей розвитку дитини у різних вікових періодах, знання індивідуальних методів навчання дітей задля забезпечення цілісного розвитку особистості, володіння базовими знаннями щодо використання Міжнародної класифікації функціонування обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків в освіті для забезпечення змін в освітньому процесі закладу освіти;
- компетентність у сфері організації безбар'єрного, доступного інклюзивного освітнього середовища закладу освіти – вміння виявляти і усувати бар'єри у навченні дітей з особливими освітніми потребами, знання способів диференціації, адаптації і модифікації змісту освітніх програм закладу освіти, методів викладання, уміння використовувати принципи універсального дизайну в освітньому процесі, уміння розробляти індивідуальну програму розвитку, володіння методами заохочення, враховуючи сильні сторони дитини;
- інформаційно-цифрова компетентність – здатність ефективної роботи з інформацією у всіх формах її представлення, уміння та навички роботи з сучасними комп'ютерними засобами та програмним забезпеченням, здатність застосовувати сучасні засоби інформаційних та комп'ютерних технологій у роботі з інформацією для розв'язання різноманітних завдань;

- *мовно-комунікативна компетентність* – володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, зміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягти педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії;
- *психологично-фасилітативна компетентність* – усвідомлення ціннісної значущості фізичного, психічного і морального здоров'я дитини, здатність сприяти творчому становленню дітей та їхній індивідуалізації;
- *підприємницька компетентність* – зміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави.

Очікувані результати навчання

Знання і розуміння державної політики у сфері інклузивної освіти та механізми її реалізації; теорій, концепцій, принципів інклузивної освіти; особливостей процесів корекції і реабілітації дітей, способів реалізації інклузивного підходу в навченні дітей; знання закономірностей розвитку дитини у різних вікових періодах з метою своєчасного виявлення ситуацій, які потребують надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг; знання індивідуальних методів навчання дитини задля забезпечення цілісного розвитку її особистості.

Розвинені зміння планувати та ефективно реалізовувати поставлені завдання для забезпечення якості освітнього процесу; взаємодіяти зі спеціальними педагогами та батьками впродовж навчання дитини; організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проектування, заохочення тощо), діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути в дошкільному закладі; застосовувати способи адаптації та диференціації змісту навчальних програм; розробляти індивідуальні програми розвитку для становлення дитини з особливими освітніми потребами як особистості; проектувати власну програму професійного розвитку; використовувати методи заохочення, враховуючи сильні сторони дитини.

Диспозиції (цінності, ставлення): дитиноцентризм, цінність особистості, готовність до змін, гнучкість, просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти); рефлексія власної професійної та управлінської практики.

Структура навчально-тематично плану:

Модуль 1. Нормативно-правова база діяльності закладу освіти/педагога, учня (5 год.);

Модуль 2. Цифрові технології в сучасній педагогіці (5 год.);

Модуль 3. Психофізіологічні особливості розвитку дітей (5 год.);

Модуль 4. Організація роботи психологічної служби закладу освіти в умовах інклюзивного навчання (5 год.);

Модуль 5. Концептуальні основи педагогічного проєктування (5 год.);

Модуль 6. Механізми підтримки дитини з особливими освітніми потребами в закладі освіти (5 год.).

Форми/методи навчання: проблемні та інтерактивні лекції, лекції-дискусії, консультативні практикуми, аналітичні практикуми, практичні заняття, робота з кейсами, дискусії та дебати, самостійна робота тощо.

**ІІІ. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД
ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ»**

(очна форма навчання в режимі on-line – 30 годин)

	Зміст	Всього годин	Лекції	Практичне заняття
Модуль 1 (загальний)	1. Нормативно-правова база діяльності закладу освіти/педагога, учня	5	3	2
	1.1. Освітня політика як інструмент реалізації цілей держави і замовників освітніх послуг	3	2	1
	1.2. Школа - простір безпеки: створюємо разом	2	1	1
Модуль 2 (загальний)	2. Цифрові технології в сучасній педагогіці	5	1,5	3,5
	2.1. Впровадження цифрових технологій в щоденну практику педагога	2	0,5	1,5
	2.2. Організація уроку\ заняття за допомогою дистанційних інструментів	3	1	2
Модуль 3 (фаховий)	3. Психофізіологічні особливості розвитку дітей	5	1,5	3,5
	3.1. Сутність та характеристика психічного онтогенезу	2	0,5	1,5
	3.2. Психологічні особливості дітей при різних порушеннях психофізичного розвитку	3	1	2
Модуль 4 (фаховий)	4. Організація роботи психологічної служби закладу освіти в умовах інклузивного навчання	5	1,5	3,5
	4.1. Особливості психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в закладі освіти	2	0,5	1,5
	4.2. Напрями та завдання роботи психологічної служби закладу освіти в умовах інклузивного навчання	3	1	2
Модуль 5 (фаховий)	5. Концептуальні основи педагогічного проєктування	5	1,5	3,5
	5.1. Поняття та принципи педагогічного проєктування	2	0,5	1,5
	5.2. Зміст технологій педагогічного проєктування	3	1	2

Модуль 6 (фаховий)	6. Механізми підтримки дитини з особливими освітніми потребами в закладі освіти	5	1,5	3,5
	6.1. Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти: чинні норми та зміни	2	0,5	1,5
	6.2. Співпраця з місцевою громадою та батьками: ІРЦ та інші ресурси для забезпечення додаткової підтримки закладів освіти інклюзивним навчанням	3	1	2
	Разом годин за планом:		30	10,5
				19,5